

JI ĖJO GREITAI, nunarinusi galvą. Šįvakar koridorius buvo prisigrūdęs žmogystų, bet ji yrėsi per spūstį nesidairydama. Braudamasi pro jas girdėjo nešvankybes ir užgauliojimus, o kai pasuko už kampo į savo korpusą, jai ant kaklo užtiško tirštas spjūvis. Įprastomis aplinkybėmis būtų užsipuolusi skriaudiką, – mėgo kaulus patreškinti, – bet tik ne šįvakar.

Už penkiolikos minučių prasidės ramybės laikas ir bus užrakintos durys, tad jeigu tik Lėja spės įsmukti į savo kamerą, galės atsikvėpti. Dieną ji stengėsi niekam nekristi į akis, pratūnojo pasislėpusi nenaudojamame sandėliuke, bet sučirškęs skambutis pranešė, kad bendravimo laikas baigėsi, taigi jai teliko keltis ir eiti. Prietaringa ji tikrai nebuvo, tačiau išėjusi iš slėptuvės tris kartus pabučiavo kryželį, suburbėjo sūnų vardus ir sukalbėjo maldelę. Nujautė, kad sėkmės jai prireiks.

Jie viską žinojo, ir netrukus turėjo išmušti jos valanda. Tai tebuvo vietos ir laiko klausimas. Holovėjaus kalėjimo siaurų, menkai apšviestų koridorių labirinte lengva surengti pasalą. Lėja šią teritoriją pažinojo geriau nei kas kitas, – kalėjo jau penktus metus, – bet nuo to saugiau nesijautė. Tik ne medžiojama gaujos.

Paspartino žingsnį ir staiga ją sukaustė baimė – persmelkė jausmas, kad čia ir mirs, šitame madare ir varge. Įsivaizdavo save gulinčią ant grindų, paplūdusią kraujais – užpuolikai stovi apsupę ratu, jų žvilgsniai pilni neapykantos...

– Nagi, mergaite, susiimk!

Žodžius Lėja ištarė gergždžiančiu balsu ir tuoj pat užsičiaupė, bardama save už tokį silpnadvasiškumą ir kvailumą. Taip, ji tikrai pakliuvo į didelę bėdą, bet beveik pasiekė namus, būtų tikra beprotystė kaip tik dabar iškrėsti kokią nors nesąmonę. Koridoriaus gale giliai įkvėpė ir perėjusi tiltelį užbėgo į antrą aukštą, šokdama išsyk per dvi laiptų pakopas. Kojas statė tyliai, stengdamasi nesukelti nė menkausio triukšmo, bet geležis vis vien dusliai aidėjo nuo jos žingsnių. Neramiai dairėsi į šalis, bet kurią akimirką tikėdamasi užpuolimo, bet, didžiai jos nuostabai, kelias tebebuvo laisvas.

Tiesą sakant, šįvakar viskas atrodė kaip įprastai. Permesdama žvilgsniu savo korpusą, Lėja matė tuos pačius veidus, girdėjo nešvankias blevyzgas ir juoką, kol privalomąja tvarka kalinės neišsiskirstė nakčiai. Visos atrodė atsipalaidavusios, net patenkintos, ir Lėjai sužibo viltis. Gal jos bijota visai be reikalo? Dar truputis, ir atsidurs savo kameroje saugi ir sveika.

Jai tereikėjo nutaikyti akimirką.

JI JAUTĖSI KIAURAI gręžiama žvilgsniais.

Taip buvo nuo pat pirmos dienos, kai tik atvyko. Kalinių hierarchijoje policijos pareigūnų vieta yra kažkur tarp informatorių ir vaikžudžių, jie tampa nesveiko smalsumo ir pajukos objektais. Todėl ji buvo nuolatos stebima – nuo tiltelių, iš kamerų tarpdurių, pro aptarnavimo langelius. Detektyvė inspektorė Helena Greis vis dar laukė teismo, bet likimo draugės jau buvo ją nuteisusios, praminusios žudike bei išsigimėle, ir kartkartėmis bausdavo pagal seną Holovėjaus tradiciją. Labiausiai nekantravo saujelė nuteistųjų už smurtą. Ji pati pasodino jas už grotų, todėl atsisteisti su nemalonėn patekusia policijos pareigūne joms buvo ir pareiga, ir malonumas.

Kasdienių įkyrių įžeidinėjimų ir retskykais pasitaikančių užpuolimų ji išvengdavo tik darbo metu, – kalinės buvo pakankamai protingos, kad netrikdytų sklandžiai veikiančios kalėjimo mašinos, – bet ir darbe džiaugsmo buvo maža. Darbus skirstydavo kalėjimo prižiūrėtojai, ir augalotas sadistas Kempbelas, kuriam buvo priskirta Helena, su didžiuliu pasimėgavimu jai parinkdavo nemaloniausias užduotis. Tualetai ir dušai, medicininės atliekos, skalbimas ir, užvis blogiausia, valgyklos tvarkymas.

Pastaroji užduotis visada reikalaujavo didelio uolumo, bet šįvakar buvo ypač varginanti dėl Liusės paliktos netvarkos. Liusė jautėsi esanti vyras ir gyveno kaip vyras, bet atliko bausmę moterų kalėjime, nes biologiniu požiūriu buvo moteris. Ne-

kentė šitos vietos visa širdimi ir buvo įsivėlusį į ilgą kankinantį bylinėjimąsi, kad būtų pervesta į vyrų kalėjimą. Kalinės tai žinojo ir mėgo ją paerzinti, nevadindamos jos pasirinktu Maiklo vardu. Kaip galėjai numanyti, šį vakarą jos vėl įsisiautėjo, kilo peštynės, ir Liusė buvo gerokai apkumščiuota. Sutramdyta apsisvėmė ir Helenai teko viską išvalyti.

Ji beveik baigė darbą, liko dar šen bei ten pašveisti, bet išgirdo kažką artinantį. Nė nepakeldama galvos žinojo, kas tai. Visos kalinės jau buvo savo korpusuose, be to, lėtų, apskaičiuotų žingsnių su niekuo nesupainiotum. Helena pakėlė akis ir pamatė Kameroną Kempbelą, žirgliojantį per ką tik švariai išplautas grindis.

– Ne viską iššluostei, – jis parodė į savo pėdsakus.

– Dovanokite, sere, – atsakė Helena. – Daugiau taip nenutiks.

– Pasistenk, kad nenutiktų. Jau ko nekenčiu, tai... tinginių.

Kalbėdamas jis pakėlė dešinę koją ir tol stūmė Helenos kibirą, kol šis apvirto ir ant grindų išsiliejo visas vėmaluotas vanduo. Ji žiūrėjo, kaip bala plečiasi, paskui įpykusi atsisuko į Kempbelą.

– Išmazgok dar kartą, – atsainiai tarė tasai ir praeidamas ją stumtelėjo. – Noriu, kad per Kalėdų renginius valgykla spindėtų švara.

Įsiutusi Helena pasilenkė prie šluostės ir pajuto smūgį alkūne per inkstus. Smūgis buvo toks netikėtas ir toks stiprus, kad jai užėmė kvapą. Ji parkrito ant kelių ir įsitvėrė kibiro krašto, kad neišsitiestų ant grindų. Kempbelas nesulėtino žingsnio ir nė neatsigrįžo, užtat viską nuo tiltelių stebėjusios moterys mėgavosi reginiu.

– Tik pažvelk į tą kiaulę, įbedusią knyslę į lovį! – sušuko viena juokdarė. Jai pritarė ir kitos.

Helena pakėlė galvą, kad jos nepamanytų, jog ji palūžo. Matė šimtus besityčiojančių veidų – kalinės juokėsi, laidė replikas, džiūgavo dėl jos nelaimės. Ankstesniame gyvenime ji, visų gerbiama policininkė, su tokiais kaip Kempbelas būtų kaipmat susidorojusi, tačiau dabar jautėsi bejėgė. Tapo visų pašaipūnių taikiniu ir kiekvieną akimirką kas nors galėjo į ją pasikėsinti – buvo puikus trofėjus bet kuriai, išdrįsusiai ją užpulti.

Kol kas Helena išgyveno, bet ar ilgai ją lydės sėkmė? Kalinės galėjo vienu moju perpjauti jai gerklę, bet vadovybė, regis, apsimetė nematanti jos sunkios padėties. Nebuvo kur pabėgti, kur pasislėpti, todėl Helena nė minutei negalėjo prarasti budrumo, atsipalaiduoti.

Holovėjyje pavojus tykojo sulig kiekvienu širdies tvinksnium.

ŽINGSNIAMS STAIGA NUTILUS, Lėja greitai pakėlė galvą. Tačiau po kelių sekundžių durys užsitrenkė, ji išgirdo raminantį rakinamos spynos garsą. Tada krito ant lovos išsekusi, bet palengvėjusia širdimi.

Šįvakar jai pasisėkė. Pasinaudojo įvykiu valgykloje (Kempbelas ir vėl smaginosi jos kaimynės sąskaita) ir nudūmė į savo kamerą. Tos dešimt minučių laukiant, kada bus užrakinamos durys, virto tikra kankyne. Bet dabar jau po visko.

Atsidarė stebėjimo langelis, jame pasirodė ją šnipinėjančios akys. Lėja lengvai atspėdavo, kuris prižiūrėtojas į ją spokso. Kempbello akys buvo pilkos ir šaltos, Saros Bredšo – vos žalsvos, o Marko Robinsono – tamsiai rudos kaip šokoladas ir geros. Šįvakar buvo Marko pamaina. Lėja šyptelėjo klausydamasi, kaip jis nueina tolyn, kaip ragina moteris išsiskirstyti po savo kameras.

Kalinės nekeitė vakaro. Atėjus nakčiai tupėdavo užrakinotos vienos, tik su savo niūriomis mintimis. Dauguma jų išgyveno sunkią vaikystę, kai kurioms teko patirti smurtą, beveik visos vienu ar kitu metu save žalojo. Naktį sugrįždavo prisimimimai apie nelaimingą gyvenimą, slėgdavo vienišumo jausmas ir visa tai ne vieną jų paakindavo pakelti prieš save ranką. Nieko keisto, kad daugiausia savižudybių įvykdavo tamsoje.

O Lėja nebijojo būti užrakinta kameroje. Dieną sukdavosi kaip vijurkas, kad tik nepakliūtų į bėdą, todėl naktį atsiguldavo. Tai buvo metas, kai mintimis ji galėdavo nuklysti kur

nors kitur. Vaizduotis esanti namie su savo berniukais Dilanu ir Kalebu ir užsiimanti įprastiniais darbais. Būti gera. Būti mama.

Dažnai verkdamo apie juos galvodama, bet ašaros ją sušildydavo. Kaip ir jų meilė, esanti kameroje kartu su ja. Prisiminimai praskaidrindavo Lėjai nuotaiką, ji imdavo galvoti apie ateitį, svarstydamo, ką veiks, kai vėl bus su savo sūnumis. Kalėjo iki gyvos galvos, jos lankymas buvo ribojamas, todėl jai reikėjo gerokai pasukti galvą, kaip tai įgyvendinti.

Lėja siaubingai rizikavo, bet kito kelio nebuvo. Ryt pas ją turėjo atvykti mama su berniukais. Būdamo su jais šeimos kambaryje ji pareikalaus pasimatymo su valdytoju. Dievaži, užsitarnavo būti perkelta į geresnę korpusą. Gal iš ten jai pavyktų pereiti į laisvojo režimo kalėjimą? O gal per drąsu tikėtis, kad vieną dieną ji bus paleista?

Lėja užsitraukė antklodę iki smakro. Leidžiantis saulei paprastai jausdavosi rami, atsipalaidavusi, bet šįkart vis krūpčiojo, niekaip negalėjo nusiraminti. Mintimis vis grįždavo pas savo sūnus: kaip kutenamas Dilanas juokingai kikendavo, kokie švelnūs atrodydamo Kalebo plaukučiai, kaip būdamo gera, kai rytais jie abu atsiguldavo į jos lovą.

Tai buvo tik prisiminimai, vis labiau nuo jos tolstantys, bet daugiau ji nieko neturėjo. Todėl jaukiai įsitaisiusi lovoje panirdavo į praeitį, tikėdamasi užmigti.

Staiga lyg susitarusios išsijungė šviesos, Lėją apgaubė tamsa.

HELENA STOVĖJO PRIE lango ir spoksojo į mėnulį. Šis buvo pilnas ir gražus, skleidė blausią šviesą kameros tamsoje. Išryškėjo trijų ir pusketvirto metro patalpa su žaliomis sienomis. Joje stovėjo lova, kriauklė ir klozeto puodas, visi prisukti prie grindų. Dabar tai buvo Helenos pasaulis.

Ramybės laikas prasidėjo senokai, bet ji dažnai taip stovėdavo, nes vientvės vigilija atrodė daug malonesnė už lovą „patogumus“. Lova buvo sena, čiužinys susiplojęs, be to, Helena neužmigdavo dėl triukšmo. Kai tik šviesos užgesdavo, na ir prasidėdavo! Kalinės šaukdavo viena kitą, šaukdavosi motinų ir Dievo. Ir taip be perstojo, kas naktį vis tas pats. Kai liaudavosi šūkavimai, pasigirsdavo aimanos. Paskui pasigirsdavo verksmai. O verksmams nuščiuvus, imdavo krebždėti gyviai.

Pačią pirmą naktį per ją perbėgo didžiulė žiurkė – nuskuodė per lovą ir dingo plyšyje tarp plytų. Žiurkė tebuvo vienas iš daugelio gyvūnų, laikančių save kameros šeimininkais. Dieną naktį virš klozeto sukančios ratus musės maitėdės dalijosi šią mažytę patalpą su tarakonais, išlendančiais naktimis. Iš pradžių Helena, pamačiusi juos skuodžiančius grindimis, sumindydavo. Bet vienus kritusius tarakonus kaipmat pakeisdavo nauji, ir ji numojo į tai ranka. Tarakonai irgi buvo nelaisvėje, reikėjo leisti gyventi ir jiems.

Dabar moteris leisdavo naktis žiūrėdama, kaip jie šmirinėja pirmyn atgal savo reikalais, kol nuovargis ją nugindavo miegoti. Ramybės valandos Helenai būdavo sunkiausias, tada

ji pajusdavo visą savo padėties siaubą. Sunku patikėti, bet štai atsidūrė čia, Holovėje – kalėjime, kuris buvo tapęs jos sesers, nužudžiusios jūdvių tėvus, namais. Kelios vadinamosios gyvagalvės – kalinės iki gyvos galvos – dar prisimena Marianą, pasakojo, kokia ji buvusi protinga, šmaikšti, nors apie jos agresyvumą atsiliepdavo nebe taip maloniai. Marianos sūnus Robertas Stounhilas, norėdamas pakišti Heleną, nužudė tris žmones, todėl ji ir atsidūrė tarp melagių, vagilių ir žudikių.

Helena paėmė nuo palangės gabalėlį kreidos, nuėjo į kitą kambario galą ir ant sienos šalia lovos nubrėžė brūkšnį, dar vieną ilgoje tvarkingoje eilutėje. Skrupulingai pažymėdavo kreida kiekvieną įkalinimo dieną. Už grotų praleido jau keturiasdešimt šešias naktis, jeigu išters dar penkiasdešimt, stos prieš teismą. Vien šitai jai padėjo išgyventi.

Ji vis dar tikėjosi įrodyti savo nekaltumą teisme, nors supra-to, kad bus nelengva. Robertas savo darbą atliko itin kruopščiai – nužudymo vietose paliko jos DNR pėdsakų, žudė tomis naktimis, kai žinojo Heleną neturėsiant alibi, sugundė ją meluoti bendradarbiams apie savo asmeninius ryšius su aukomis. Jos melas buvo atskleistas, neilgai reikėjo laukti ir nuopuolio. Kadangi Hampšyre nebuvo A kategorijos moterų kalėjimo, Helena atsidūrė čia. Vienintelė jos sąjungininkė detektyvė seržantė Čarlė Bruks darė viską, kad ji būtų paleista, bet kol kas buvo sunku tikėtis sėkmės. Robertas, regis, dingo nuo žemės paviršiaus.

Kiekvieną mielą dieną Helena sau kartojo, kad turi neprarasti vilties, skatino save pasitikėti baudžiamosios justicijos sistema. Deja, kasnakt ją apnikdavo vis didesnės abejonės, moteris ėmė baimintis, kad Holovėje įstrigs amžiams. Nejaugi įmanoma tokia neteisybė? Nejaugi galima šitaip apgauti žmones?

Tokiomis akimirkomis jai atrodydavo, kad visas pasaulis ją užmiršo. Helena tapo visuomenės atstumtąja, atskirta nuo žmonių, jos niekas neužjautė. Ji visuomet mėgo vienumą, bet izoliacija kalėjime ją gniuždė. Čia ji niekuo negalėjo pasitikėti, neturėjo su kuo pasikalbėti; vieninteliai kaliniai, kaip rodė naktiniai jų paradai, norintys su ja pabūti, buvo žiurkės ir vabzdžiai.

LĖJA PABUDO TANKIAI alsuodama, išsigandusi. Ir vėl sapnavo. Šįkart ją kažkas vijosi nesibaigiančiu koridoriumi. Sapne ji nežinojo, nei kur bėga, nei nuo ko. Tik juto, kad, nepaisant didelių pastangų, bėga vis lėčiau. Dirstelėjo žemyn ir nustėro išvydusi, jog neturi kojų, vietoj jų ore kabojo tik liemuo ir rankos, jos mataravo ore stengdamosi trūks plyš pasprukti nuo persekiotojų.

Lėja įsikniaubė į pagalvę ir giliai atsiduso. Nuo tokio košmaro jai daužėsi širdis, kaktą išpylė prakaitas. Ji nusipurtė, kad atsikratytų juodų minčių, truktelėjo antklodę aukščiau, ruošdamasi numigti dar valandėlę kitą, prieš išauštant naujai dienai. Bet antklodė nepasidavė, ir ji apmirė – suprato, kad ritmingai kvėpuoja kas kitas.

Kojūgalyje kažkas sėdėjo. Lėja užsimerkė melddamasi, kad tas baugus vaiduoklis pranyktų, bet kvėpavimas nenutilo. Įkvėpimas, iškvėpimas, įkvėpimas, iškvėpimas. Lėjai norėjosi klykti, bet ji tylėjo. Žinojo, kad jos veiksmai per šias kelias minutes nulems, ar ji gyvens, ar mirs.

Vaidindama miegančią galėjo laimėti truputį laiko; virsdama ant šono tarytum per miegus Lėja pagulė po savimi dešinę ranką, paskui pamažu ištiesė ją ir pakišo po pagalve. Čia laikė savo ginklą, pasidarytą iš skutimosi peiliuko ir dantų šepetėlio. Ginklas ne kartą ją apgynė, tad ji siekė nusitverti savo gelbėtojo.

Deja, galvūgalyje jo nebebuvo. Nė kiek nebesisaugodama Lėja karštligišškai čiupė pirštais kiekvieną šalto čiušinio centimetrą. Jai taip ieškant, pasigirdo ramus balsas:

– Ieškai šito?

Ji nenorėjo atsakyti, bet neturėjo kitos išeities, tad atsisuko pažiūrėti, kas klausia. Užrakintoje kameroje buvo tamsu, viskas skendėjo šešėliuose. Lėja vos įžiūrėjo žmogų, sėdintį jos lovos gale, bet aiškiai matė jo rankoje suspaustą savo ištikimąjį peiliuką, tarytum mirkčiojantį jai savo mirtiniais ašmenimis.